
EU-KONFORM FORTOLKNING AF DANSK RET

JURIDISK INSTITUT
SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES
AARHUS UNIVERSITET

KARSTEN ENGSIG SØRENSEN
PROFESSOR

20. SEPTEMBER 2018

OPRINDELSE OG UDVIKLING

- ▶ Forpligtelse blev fastslået af Domstolen i sag 14/83, *von Colson*
- ▶ Uledes af TEU art. 4 (loyalitetsforpligtelse) og TEUF art. 288, stk. 3 (direktiver)
- ▶ Senere er det dog blevet klart, at det ikke er begrænset til direktivkonform fortolkning
- ▶ Der findes også et dansk princip om, at man så vidt muligt skal fortolke folkeretskonformt, og dette virker i vidt omfang parallelt (uden at det nødvendigvis er identisk)
- ▶ Mange danske afgørelser bruger forpligtelsen, og som oftest uproblematisk
- ▶ Den foretrukne måde at løse konflikter mellem EU-ret og dansk ret

PROBLEMSTILLINGER

- ▶ Hvem påhviler fortolkningsforpligtelsen?
- ▶ Hvilke EU-retskilder skal man fortolke dansk ret efter?
- ▶ Hvornår gælder fortolkningspligten fra?
- ▶ *Hvilke danske regler påvirkes af pligten?*
- ▶ *Hvor langt rækker pligten?*

HVILKE DANSKE REGLER PÅVIRKES AF PLIGTEN?

- ▶ Såvel ældre som yngre dansk lovgivning (særlig formodningsregel for gennemførelsesregler)
- ▶ Skal inddrage dansk ret i sin helhed
 - > UfR 2015 s. 3827 H
 - > *Ajos*-sagen, jf. senere
- ▶ Aftaler
 - > Implementeringsoverenskomster og andre kollektive overenskomster
 - > Andre aftaler?
- ▶ Grundloven?
- ▶ Hvor vi frivilligt følger EU-retten (UfR 2018 s. 471 H)

HVOR LANGT RÆKKER PLIGTEN?

- ▶ Ikke en absolut pligt til at fortolke EU-konformt
- ▶ Skal ske indenfor det nationale fortolkningskøn
 - › C-106/89, *Marleasing* var et fejlskud
- ▶ Dog klart, at man skal søge at opnå det EU-konforme resultat, men visse grænser
 - › Tvivl om hvilken vægt nationale forarbejder skal have
 - › Skal ikke fortolke *contra legem*
 - › Skal respektere generelle EU-retlige principper

NATIONALE FORARBEJDER

- ▶ C-371/02, *Björnekulla*
- ▶ Udlagt meget forskelligt i litteraturen
- ▶ Kan den begrænses til at ignorere forarbejder i en implementeringslov?
- ▶ Praksis hvor forarbejder peger væk fra EU-konform fortolkning
 - › UfR 2016 s. 749 H
 - › UfR 2017 s. 824 H (*Ajos*)

CONTRA LEGEM

- ▶ Ingen pligt til at fortolke imod ordlyden af dansk ret
 - > Flere afgørelser hvor danske domstole strækker ordlyden meget langt
 - > Dog også eksempler, hvor man ikke vil gå imod ordlyden
 - > UfR 2000 s. 1000 Ø
- ▶ Fortolkning mod gældende ret i øvrigt
 - > UfR 2014 s. 914 H
 - > UfR 2017 s. 824 H (*Ajos*) og C-441/14, *DI*

GENERELLE EU-RETLIGE PRINCIPPER

- ▶ Fortolkningsforpligtelsen kan også bruges til ugunst for private
- ▶ Domstolen har accepteret, at fortolkningsforpligtelsen gælder med respekt for de generelle EU-retlige principper
 - › Særligt kan man ikke skærpe strafansvar med tilbagevirkende kraft
 - › UfR 2016, s. 1230 H
 - › Retssikkerhedssynspunkter?
 - › Fremme i UfR 2014, s. 914 H
 - › Ikke nævnt i UfR 2017, s. 824 H

SAMMENFATNING

- ▶ Fortolkningsforpligtelsen bruges ofte i dansk ret
- ▶ Bruges for det meste korrekt
 - > Nogle gange går man måske videre, end man behøvede
 - > *Ajos*-sagen

Tak for jeres opmærksomhed!

DEPARTMENT OF LAW
SCHOOL OF BUSINESS AND SOCIAL SCIENCES
AARHUS UNIVERSITY